

TÜM YÖNLERİYLE MESCID-i AKSÂ

İçinde tarihi cami, medrese, kubbe, sebil, şadırvan, kemer gibi yapıların bulunduğu 144 dönümlük mekânın hepsine Mescid-i Aksa denilir. Zannedildiği gibi tek bir caminin adı değildir. Peygamber Efendimiz (sas) Mirac'a yükseldiği gece, bu mübarek mekâna gelmiştir.

Mescid-i Aksâ iki büyük avludan oluşur. Güney tarafında Kible Mescidi (Aksâ Camii) ve diğer eserler, ondan biraz daha yüksek kuzey tarafında sarı kubbesi ile göze çarpan Kubbetü's-Sahra ve diğer eserler bulunmaktadır.

Doğu Kanatiri

Kanatir, Kubbetü's-Sahranın merdiven başlarına inşa edilmiş kemerlerin adıdır ki bu kemerlerle Kubbetü's-Sahra daha güzel görünür. Kanatir yani kemerler, kuzey, doğu, batı ve güney yönlerindedir. Güney Kanatiri üzerinde zamanı ölçen güneş saati mevcuttur.

Kubbetü's-Silsile

Kubbetü's-Silsile, Halife Abdülmelik b. Mervan'ın Kubbetü's-Sahra'yı inşa ettirmeden önce oranın inşası için gerekli olan parayı korumak için yaptırdığı söylenen zarif yapının adıdır. Bu iş için ayrılan paradan yüz bin altın artınca, onu eriterek Kubbetü's-Sahra'nın kubbesini yapmışlardır. Şekil olarak Kubbetü's-Sahra'nın küçük hâlini andırmaktadır.

Kubbetü's-Sahra

Emevi Halifesi Abdülmelik b. Mervan tarafından 692 yılında tamamlanmıştır. İçinde havada asılı duruyor gibi görünen kaya (sahra) üzerine bir kubbe oturtularak yapıldığı için Kubbetü's-Sahra adı ile bilinir. Miraç Gecesi Peygamberimiz, içindeki bu kayaya basarak göklere yükselmiştir. Bir sekizgenin üzerine oturan sarı kubbesi ve çinileri ile Mescid-i Aksâ'nın en göze çarpan yapısıdır.

Kible Mescidi

Mescid-i Aksâ'nın güney tarafında, kurşuni renkli kubbeli caminin adıdır. Hz. Ömer Kudüs'ü fethettiğinde bölgeye bir cami yaptırmıştır. Daha sonra Abdülmelik b. Mervan Kible Mescidinin yapımına başlamış, oğlu Velid inşasını tamamlamıştır. Tarih içinde birçok kez onarımdan geçmiştir. Aksâ Camii olarak isimlendirenler de vardır.

Meğaribe Minaresi (Fahriyye Minaresi)

Meğaribe Kapısı tarafında olduğu için böyle isimlendirilmiştir. Memlükler döneminde yaptırılmıştır.

Silsile Minaresi

Mescid-i Aksâ'nın batısındaki Silsile Kapısı tarafında olduğu için böyle isimlendirilmiştir. Memlükler döneminde yapılmıştır.

Kasımpaşa Şadırvanı

Osmanlı Devletinin Kudüs'te yaptırdığı ilk hatırasıdır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde, Vali Kasım Paşa tarafından yaptırılmıştır.

Medrese ve Zaviyeler

Mescid-i Aksâ'nın kuzey ve batı yönlerinde kimi Memlükler, kimi Osmanlı Devleti zamanında yaptırılmış birçok ilim yuvası, medrese bulunmaktadır.

Nebi Kubbesi

Peygamber Efendimiz'in Mirac'a yükseldiği gece kendinden önce gelen tüm peygamberlere imamlık yaparak namaz kıldırıldığı yerdir. Bu kubbe Emeviler döneminde inşa edilmiştir. Kubbetü's-Sahra ile Miraç Kubbesi arasında bulunur.

Miraç Kubbesi

Peygamber Efendimiz (sas)'in Miraç gecesi göğe yükseldiği noktaya kurulmuştur. İlk olarak 699 yılında yapılmış olup daha sonra Eyyübîler döneminde yenilenmiştir.

Hızır Kubbesi

Kehf Suresinde anlatılan Hz. Musa Peygamber ve Hızır kıssasındaki Hz. Hızır'ın, burada namaz kılmış olması sebebiyle böyle anılır.

Kayıtbey Sebili

Memlük Sultan Kayıtbey döneminde 1482'de yaptırılmıştır. Kayıtbey Sebil'i'nin kubbe oymaları meşhurdur. Sultan II. Abdülhamid döneminde restore edildiği için Hamidiye Sebili adıyla da bilinir. Sebil, ücretsiz su içilen çeşmedir.

Bab el-Kattânin

Mescid-i Aksâ'nın en heybetli kapısıdır. Kattânin, pamukçular demektir. Pamukçular Çarşısı'na baktığı için bu adı almıştır.